

NYHETSBRÉV 2:2013

(Publicerat 2013-04-03)

I. Föreläsning om *I ett annat ljus*

Tisdagen den 16 april håller jag en offentlig föreläsning i Ängelholm om min senaste bok, *I ett annat ljus*. Arrangör är [Växthuset i Ängelholm](#) och evenemanget börjar 19.00. Lokalen är hörsalen en trappa upp i [Stadsbiblioteket som ligger vid Stortorget](#).

Programtexten lyder:

I vår moderna tid får vi lära oss att se på oss själva i vetenskapens ljus. Då kommer generna och hjärnan i centrum. Tillvaron påstås ha tillkommit genom en slump och sakna högre mening. Och Gud förklaras vara en tom fantasi.

*Med utgångspunkt från sin bok *I ett annat ljus* öger Karl-Erik Edris ikväll en helt annan bild. Gud och vetenskapen går hand i hand. Livet har en högre mening. Kärleken har sista ordet. Vi som har hört Karl-Erik tidigare, vet dessutom att han på ett oefterhärmligt sätt förenar glasklar tankeskärpa med humor och värme.*

Filosofen och författaren Karl-Erik Edris från Stockholm, är flitigt anlitad som föreläsare inom företag, men lika mycket i andliga sammanhang.

För dem som inte läst boken finns det gott om information på [min hemsida](#) eller på [bokens Facebooksida](#). Inträdet är 150:-.

II. *Hedra mysteriet* ö Klas Hallbergs nya föreställning

I höstas ö någon gång i början på november ö blev jag uppringd av Klas Hallberg. Som så många andra hamnade han i min telefonsvarare. Jag visste inte vad det var för en karl, men han lät trevlig så jag ringde upp utan betänkligheter. När han svarade minns jag faktiskt att jag var på plattformen på pendeltågsstationen i Trångsund på väg att tömma postboxen som bakvänt nog finns i Skogås.

Det visade sig att orsaken till samtalet var att Hallberg hade läst (åtminstone en del i) *I ett annat ljus* och om inte blivit eld och lågor så i varje fall tyckt sig förstå att jag var en gubbe som hade fattat ett och annat om saker som han själv var höggradigt intresserad av och tänkte behandla i sin kommande föreställning *Hedra mysteriet*. Det visade sig alltså att Klas Hallberg var en väletablerad föreläsare och underhållare, och att han fått för sig att jag eventuellt skulle kunna bidra lite på marginalen till hans arbete med utvecklingen av den nya föreställningen.

Jag kände direkt att det där var en karl i min smak. En smart, men också klok värmlänning, med smort munläder. Det kändes som hemlandstoner för dalslänningen i mig. Så därför tackade jag ja till idén att jag skulle se en provföreställning och så ge feedback vid något lämpligt tillfälle. Och så blev det.

Inte för att jag trodde att min insats skulle leda till att Klas och jag skulle bli kumpaner som Helan och Halvan eller Fyrtornet och Släpvagnen eller rent av som Hasse och Tage. Men något trodde jag mig om att kunna bidra med. Så jag

såg föreställningen och vi träffades på Vårdshuset i Trångsund där jag la fram mina funderingar över en lunch.

Nu är det inte så att jag tror att det är tack vare mig som föreställningen fått verkligt djup och humoristisk spets. Redan provföreställningen var ett bra exempel på det Klas Hallberg säger sig vilja leverera, dvs. tänkvärd underhållning. Men jag hoppas helt självupptaget att jag ändå bidragit med något lite av värde.

I vilket fall som helst ämnar jag se en av Stockholmsföreställningarna. Och skulle du själv vara intresserad av att unna dig en kvälls kvalificerade, roande och stundom halsbrytande reflektioner över livet och tillvaron så kan du hitta all information du behöver om tidpunkter (15, 16, 22, 23, och 26 april samt 2 och 3 maj) platser (Stockholm, Karlstad, Göteborg) och biljettanskaffning och en hel del annat på [Klas Hallbergs hemsida](#).

III. *Looper* ó en science fiction film om kärlekens väg på liv och död

*OBS! Har du inte sett *Looper* men planerar att göra det, så läs inte det som jag har skrivit nedan om du inte vill veta innehållet i förväg. Det är ju lätt gjort att införskaffa eller hyra denna intressanta film. Mitt råd är alltså se först och läs sedan.*

Som ni trogna läsare av mitt nyhetsbrev vet har jag vid några tillfällen gjort rejäla djupdykningar i filmer. De bästa exemplen är *Jason Bourne trilogin* och *Inception*. Det dessa filmer har gemensamt är att de på ytan kan uppfattas som välgjorda actionfilmer, men att de inför min blick i själva verket rymmer ett mycket djupare och delvis dolt budskap. Något som blir uppenbart av att jag gett mina utläggningar titlarna [Jason Bournes identitetsutveckling ó en förlorad son i CIA-miljö](#) och [Inception ó om den andliga utvecklingsvägen och den inre världens makt](#).

Nu har jag av en tillfällighet snubblat på en film som väckt mitt intresse i liknande grad som de två ovan nämnda. Filmen heter *Looper* och i presentationstexten som jag läste innan jag hyrde den står att det är öen sci-fi thriller som utspelar sig i en framtid där tidsresor blivit vardagsmat och maffian blivit högteknologisk.ö Och utöver detta framgår att öJoseph Gordon-Levitt spelar yrkesmördaren vars måltavlor befinner sig i andra tidsepoker och vars avrättningar hotar att förändra både nutid och framtid. En dag får han ett uppdrag som vilket annat som helst, men när han identifierar målet inser han att det är sitt framtida jag han måste mörda.ö

Den där texten fick mig att tänka på Terminatorfilmerna, som jag gillade, så jag hyrde filmen. Jag hade inga speciella förväntningar. Tyckte till och med att det var en smula löjligt att jag återigen skulle roa mig med lite s.k. underhållningsväld. Och från början verkade filmen utvecklas efter mallen. Men så började något annat smyga in. Först förstod jag inte riktigt vad. Det var bara en känsla. När jag hade sett färdigt så tänkte jag att visst går det att kalla filmen en science fiction thriller. Men framförallt är det en film om kärleken och dess makt.

Filmen utspelas i huvudsak i Kansas 2044. Framtiden känns som en lätt uppdaterad variant av nutiden. Hypermoderna stadsmiljöer existerar parallellt

med slum, sjabbighet och misär. Och så finns det en del teknologiska innovationer som flygande motorcyklar. Dessutom sägs 10 procent av befolkningen ha en telekinetisk mutation. En förmåga som i filmen mestadels uppvisas genom att olika personer får mynt eller cigarettändare att flyta i luften. Telekinesi är alltså ett begrepp för förmågan att påverka materien med blotta tanken. En påverkan som kan ske på både makro och mikronivå.

Filmens själva premiss är att tidsresor ännu inte är upptäckta. Men att denna upptäckt är på vippen att ske. Och då kommer det inte att som i vår nutid handla om relativitetsteoretiska och kvantmekaniska spekulationer, eventuellt underbyggda av upptäckten av någon flyktigt existerande partikel i en accelerator, utan om en tidsresemaskin som handgripligen kan förpassa olika kroppsligt existerande personer till en annan tid.

Dessutom påstås att upptäckten kommer att förbjudas tämligen omgående. Men förbudet kommer tydligen inte att få bättre genomslag än att framtidens stora brottsyndikat kommer att kunna disponera den för sina syften. Det användningsområde som fokuseras i filmen har att göra med de påstådda svårigheterna att göra sig av med lik i framtiden. Svårigheter som sägs ha sin förklaring i framtidens avancerade spårningsteknik.

De framtida brottsyndikatens lösning på sina behov att kunna röja folk ur vägen blir därför att skicka tillbaka de misshagliga personerna till dåtiden, där de kan mördas och liken elegant röjas ur vägen utan risk för upptäckt. Polisens intresse för mord på i framtiden existerande personer är förstås obefintligt. Och även om den mördade skulle existera i nutiden så märks ju inte det framtida mordet på honom eller henne i denna nutid.

Dock kräver denna lösning att brottsyndikaten kan disponera hugade mördare i nutiden. Och uppenbarligen har man en rekryteringsverksamhet som fungerar. Dessa nutida lönnmördare i brottsyndikatens sold kallas looper. Och de är kontrakterade på speciella premisser. På regelbundna tider och på speciella platser (en vink till kvantmekaniska och kosmologiska spekulationer om krav som måste vara uppfyllda för att tidsresor skall vara möjliga) manifesteras framtidens maffiaoffer som ur intet. Offret är bakbundet och en säck har dragits över dess huvud så att loopern slipper möta dess blick. Och den väntande loopern levererar omedelbar död med sin musköt (ett vapen som det sägs vara omöjligt att missa med på upp till femton meters håll, men som är odugligt på längre avstånd). Offret är också försett med betalningen för den skändliga gärningen. Ett visst antal silvertackor har framtidens uppdragsgivare stoppat på sitt offer innan de skickade honom tillbaka till en säker död. Och loopern plockar girigt åt sig silvret och ser sedan till att liket försvinner.

Eftersom lönnmördare knappast är den allra som mest pålitliga kategorin människor har de framtida brottsyndikaten skickat tillbaka en av sina betrodda representanter för att dels hålla koll på sina looper och dels vid behov rekrytera nya. I filmen heter denna representant Abe (spelas av Jeff Daniels). Och han har organiserat en grupp s.k. revolvermän som är den grupp vars uppgift bl.a. är att hålla koll på loopergruppen. Men de sysslar förmodligen med en hel del annan ljusskygg verksamhet eftersom det i filmen påstås att Abe styr staden.

Till saken hör också att looperkontrakten innehåller en klausul som innebär att om brottsmyndigheterna vill säga upp samarbetet och looperna då fortfarande lever efter 30 år räknat från nutiden så är förbudet mot tidsresor så strängt att man för säkerhets skull vill utplåna alla spår av att samarbetet alls ägt rum. Och sättet att åstadkomma detta är förstås att skicka tillbaka den framtida, 30 år äldre, looperna till nuet så att looperna i nuet kan skjuta sin egen framtida version. Ett förfarande som i filmen kallas att ösläcka sin loop.

En av filmens huvudpersoner, loopern Joe (spelas av Joseph Gordon-Levitt som också hade en framträdande roll i *Inception*) säger om detta kontrakterade mord på sin egen framtida version: "Man får en ordentlig bonus (i guld inte silver), en klapp på axeln, frigörs från kontraktet. Och njuter av de kommande 30 åren. Det är inget jobb för dem som vill planera långt in i framtiden."

I filmens inledningsscen övar Joe på sitt franska uttal. När looperkarriären är över planerar han alltså att spendera sina resterande 30 år i Frankrike levande livets glada dagar med hjälp av sitt ihopmördade silver. Han väntar på att ett mordoffer snart skall dyka upp. Hans fickur har visat 11.30, den magiska tidpunkt då det korta tidsintervallet för möjlig tidsresa inleds. Offret kommer, och Joe gör sitt jobb.

Dramatiken i filmen kommer igång på allvar när Joes vän loopern Seth (spelas av Paul Dano) kommer på besök mitt i natten synnerligen uppjagad. Han har försatt sig i en mycket svår knipa genom att inte släcka sin loop. Detta kallas öatt låta sin loop löpa och är ett kontraktsbrott av värsta slag när det gäller konsekvenserna. Och Seth berättar upprört för Joe: "Han sjöng. Trots munkavlen och säcken kunde jag höra melodin. Djupa minnen. Min mamma, i ett mörkt rum som tog hand om mig och sjöng den här sången. När jag insåg att han var jag. Jag kunde inte göra det. Jag kunde inte. Jag var tvungen att se efter."

Och när Seth så började prata med sin egen framtida version så fick han veta en sak som är av central betydelse för fortsättningen av filmen. Den framtida Seth berättade att det finns en ny ondskefull boss i framtiden som släcker alla loopar. De kallar honom Regnmakaren.

Mer får man inte veta. Kid Blue (spelas av Noah Segan) som boss för några revolvermän kommer till Joes lägenhet i sin redan startade jakt på Seth. I den här situationen fattar Joe det ödesdigra beslutet att försöka hjälpa Seth. Han låser in honom i golvkassaskåpet där han förvarar sitt silver. Och han lyckas preliminärt i sitt uppsåt. Men Kid Blue tar med Joe till Abe, dvs. looperbossen. Och Abe har inga planer på att Seth skall komma undan. Han har föresatt sig att få Joe att förråda sin vän. Och så blir det. Av en föga smickrande kombination av rädsla och månande om sitt silver lämnar Joe ifrån sig kombinationen till sitt kassaskåp. För alla som erinrar sig hur Judas förrådde Jesus för 30 silverpenningarna finns här en stark och djup anspelning på kopplingen mellan silver och förräderi. Och kanske också ett skäl till att betalningen är i guld när looperna släcker sin loop.

Och under revolvermännens föga smakliga uppföljning av Joes uppgiftslämnande blir en annan egenhet om sambandet mellan nutida och

framtida versioner av samma person alldeles klar. Den nutida versionen kan kommunicera med sin framtida motsvarighet genom att rista in budskap på underarmen.

I samtalet mellan Abe och Joe får man också veta lite om Joes bakgrund. Hans väg in i loopertillvaron hade tydligen gått via ett rånförsök mot en klockaffär som var en av fasaderna för Abes, rätteligen den i framtiden härskande bossens, brottssyndikat. Joe blev fångad ösom ett djurö. Men Abe fattade tydligen något slags tycke för den unge brottslingen. Han säger: öMen jag såg dig, som vore det på TV, hur ditt liv skulle gå snett. Som i en vision kunde jag se hur du skulle gå till spillo. Så jag ändrade på det. Jag fick dig ren och satte ett gevär i din hand. Jag gav dig ett eget syfteö (här är filmens översättning tvivelaktig, Abe säger egentligen öjag gav dig något som var ditt egetö).

Joe söker så upp en vän. En lättfotad dam vid namn Suzie (spelas av Piper Perabo) som arbetar på en av brottsyndikatets klubbar där Joe efter sitt svek får som belöning trösta sig på syndikatets bekostnad. Joe verkar av förklarliga skäl modfäll. Inte inriktad på kroppsliga förlustelser. Men han uppskattar att Suzie styrker fingrarna genom hans hår, och säger: öJag minns inte min mors ansikte. Hon lät alltid händerna glida genom mitt hår. Precis så här.ö

Och så fortsätter han: öJag fick nog min bästa vän dödad idag. För silver. Skit. Ja. Skit.ö öJag beklagarö, svarar Suzie. Och då säger Joe plötsligt och vad det verkar ångerköpt: öDu skall få lite pengar. Jag har gömt mitt silver i åratal. Du får hälften. Så din unge får det bra.ö

öVill du ge mig hälften av ditt silver?ö. Suzie tror knappt sina öron. Men är fördenskull inte positiv till idén utan säger: öSilver skapar förpliktelser. Jag har mitt arbete. Du har ditt. Det är gulligt av dig att tänka på mig, men jag klarar mig bra. Vi håller oss till utförda tjänster.ö Och så drar hon sin hand ömt genom Joes hår. öÄr det det här du vill ha?ö, är hennes retoriska fråga.

För de som vid det här laget tror att jag har glömt mitt tidigare påstående om att detta är en film om kärleken och dess makt så vill jag nu understryka att i den här scenen kom den andra påminnelsen om tidiga minnen av en kärleksfull moder. Först var det Seth. Han mindes sin mammas sång med värme. Och nu fick Suzie Joe att minnas sin mammas tröstande strykningar genom håret. Han mindes inte hennes ansikte. Men hårstrykningarna mindes han.

Och något slags moderströst fick nog ändå Joe av detta möte med sin vän Suzie. För snart var det dags för en ny looperuppgift. Han tittade med sedvanlig kall och oberörd blick på sitt fickur. 11.30. Full beredskap för ett nytt offer. Och där sitter han plötsligt. Men utan säck över huvudet egendomligt nog. Och han stirrar stint på sin tilltänkte mördare. Denna entré gör alltså gamle Joe (spelas av Bruce Willis). Och han visar direkt att han inte ämnar följa brottsyndikatets manus för släckande av loopar. Inget fogligt samarbete här inte.

När unge Joe vaknar upp har han en lapp fäst vid sina kläder med uppmaningen. öHoppa på ett tåg. Ta dig ur stan. Fly.ö Men ångesten över att han nu hamnat i samma position som Seth driver honom tillbaka till sin lägenhet. Spaningarna

efter honom är förstås redan i full gång så Kid Blue dyker snabbt upp och tumult utbryter. Joe lyckas få ner Kid Blue i sitt golvkassaskåp. Och medan Kid Blue skjuter vilt upp genom kassaskåpsluckan bedyrar Joe att han skall hitta sin loop och ha ihjäl honom.

Men Kid Blue var förstås inte ensam i sin jakt på Joe så nu börjar kulorna vira genom luften. Riktigt hur det slutar blir inte klart utan i stället växlar filmen in på att Joe gör ett vad det verkar nytt och lyckat försök att ta kål på gamle Joe. Det finns dock en osäkerhet över om denna scen är verklig eller om den bara är en högst förståelig eskapistisk fantasi. Men oavsett hur det är med scenens verklighetsgrad övergår den till en snabb exposé över det liv som verkar vänta Joe. Om det är det liv som väntar när Joe släckt sin loop eller om det möjligen blir samma liv i vilket fall är inte klart. Och dessutom är det en exposé över det liv som gamle Joe redan levt. Denna oklarhet är förstås en följd av att filmen utspelas i en tid och verklighet där tidsresornas existens avslöjar att människorna forskningsvägen uttrönt att vår tillvaro inte enbart har det endimensionellt framåtriktade tidsflöde som gemene man för närvarande tror är det enda möjliga.

Dessa oklarheter behöver dock inte utredas för att det skall vara möjligt att förstå filmen. Oavsett vilken verklighetsstatus de ösnabbspoladeö 30 åren har så visar de hur gamle Joe så småningom hamnade i Shanghai. Och där också fann sitt hjärtas dam. En vacker kinesiska (spelas av Qing Xu). Det är uppenbart att kärleken flödar och att gamle Joe är lycklig trots sitt förflutna.

Men så kommer den fruktansvärda dagen. In stormar tre hattförsedda herrar i gamle Joes hem. Det är uppenbart att denna patrull skall se till att Joes loop blir släckt. När han övermannats får han säcken över huvudet. Tecknet på att tillbakasändande stundar. Minnesbilderna av frun som dyker upp i gamle Joes sinne ger honom den kraft han behöver för att slå sig fri.

Men nu tar det hela en överraskande vändning. Gamle Joe flyr inte. Han tittar i stället på en bild av sin fru som han har i sin klockboett och bestämmer sig av orsaker som inte är uppenbara att själv göra tidsresan som brottsyndikatets patrull skulle tvinga honom att göra. Och här finns förstås förklaringen till att han saknar säck över huvudet när han dyker upp 30 år tidigare hos unge Joe.

Denna scen upprepas nu ur gamle Joes perspektiv. Det gör att den blir lite tydligare och utgången är densamma som första gången. Unge Joe blir rejält nedslagen och knockad. Och vi får också återigen se scenen när unge Joe återkommer till sin lägenhet. Men denna gång ur gamle Joes perspektiv. Och då blir det klart att det var gamle Joe som åtminstone temporärt räddade sin tidigare variant från ett öde liknande Seths.

Så gör gamle Joe inbrott på ett högteknologiskt kontor och tar fram uppgifter. Hans agerande verkar styrt av ett antal siffror som han har skrivna i sin högra hand. Siffror vars betydelse är okända på det här stadiet. Och han skriver ut en karta som verkar ha något att göra med tre nyfödda barn och deras adresser. Han är alltså av allt att döma på jakt efter något.

I den här vevan får han ett budskap på sin underarm från sin yngre variant. Ett budskap som får honom att söka sig till den sylta som han fordom brukade frekventera. Och där väntar mycket riktigt unge Joe med ett lätt blodigt bandage om sin nyristade underarm.

Ett mycket laddat samtal inleds. Efter lite allmänt inledande rundsnack säger unge Joe: öDet är jobbigt för dig, men vi vet hur det måste sluta. Jag kan inte låta dig leva. Det här är mitt liv. Jag har förtjänat det. Du har levt ditt. Så gör som gamla män gör och dö. Försvinn för helvete.ö

Gamle Joe verkar inte det minsta rädd: öTa fram din ärtbössa från skrevet och gör det, pojkvasker.ö Av någon anledning verkar Joe svikta i sin mordiska intention och han säger: öVet du vad som skall hända? Har du redan gjort det här?ö Och så följer lite diskussioner om tidsresor som inte är så väsentliga för tolkningen av filmen. Gamle Joe är dessutom obenägen att säga något eftersom han menar att den sortens tekniska diskussioner saknar betydelse. Men på frågan öMinns du vad jag har gjort även om vi är åtskilda?ö svarar han: öJa. Men det är en precis beskrivning av en luddig mekanism. Det är rörigt. Jag vet bara två saker. Vad som händer i mitt huvud. Och att du kommer att träffa henne.ö

öVem?ö Gamle Joe får tydliga minnesbilder av sin vackra fru och svarar: öHon räddar ditt liv. Under en lång tid trodde hon att vi skulle få barn. Hon skulle ha blivit en underbar mor. Hon ville det så gärna.ö Joe lyssnar till synes uppmärksamt och säger öJa, men hon í Hur? Räddar hon mitt liv?ö

öJaö, svarar gamle Joe. öLåt oss titta på ditt liv. Du är en mördare. Och knarkare. Du har en jävligt barnslig attityd. Det är mitt. Mitt liv. Du vill veta hur ditt liv räddas. Varför skulle någon offra sig för dig?ö Joe ilsknar till öbespara mig ditt skitsnack. Jag í ö

öStäng din barnsliga käftö, väser gamle Joe. öDu är så otroligt självupptagen och dum. Hon får dig på rätt köl och í Du suger i dig hennes kärlek för dig som en svamp. Och du tänker. Kanske är jag fri från mitt förflutna. Kanske är jag säker. Igår.ö

öIgår vadåö säger Joe. öDet hade gått 30 år igårö, blir gamle Joes ödesmättade svar. öJag minns detí Jag skall berätta vad som händer den vackra kvinna som räddar ditt värdelösa jävla liv.ö Och så får vi för första gången se hur hon skjuts i samband med att gamle Joe tas till fånga för att skickas tillbaka i tidsmaskinen för att mördas av sin yngre variant. Och hur han försöker springa och hjälpa henne. Men slås till marken av kraften från en elpistol.

Detta är ett mycket centralt och dramatiskt ögonblick. Här vänder filmen faktiskt från att vara något som går att uppfatta som enbart en science fiction thriller till att bli ett slags djuppsykologiskt drama. Här finns nämligen nyckeln till att gamle Joe återvänder frivilligt via tidsmaskinen. Allt är väl inte uppenbart när det gäller hans motiv. Men en sak är säker. Joes kärlek till sin fru är en avgörande faktor. Och han ger nu direkt den fulla förklaringen till sitt agerande och sitt ärende till den yngre Joe. Han inleder sitt förklarande med att fråga: öHar du hört talas om Regnmakaren?ö

Joe svarar: öJa, Seth berättade om honom den kvällení Framtidens maffiaboss. Han beskrev honom som ondskefull.ö Gamle Joe bekräftar detta och säger att det är öen skräckregim. Massavrättningar. Utrensningar. Överallt samtidigt. Det sägs att Regnmakaren dök upp från ingenstans. På sex månader tog han makten över de fem stora syndikaten.ö

öDet skulle kräva en arméö, inflikar Joe. öDet sägs att han gjorde det ensam. En enda man.ö öHur?ö, säger den förvånade Joe. Och får svaret att ödet är ett mysterium. Det finns inga bilder av honom. Om det ens är en han. Det sägs att han har en konstgjord käke, såg sin morsa bli dödadí Ryktet spred sig bland gamla loopar för det första han gjorde var att släcka loopar. Alla.ö

Så tar gamle Joe upp sin karta och visar Joe. öVet du vad det här är? Det här talet?ö Och så visas en minnesbild. Var minnet utspelas är inte alldeles klart. Men det kan vara från gamle Joes liv i Shanghai där han blir uppringd av vad som förmodligen är en desperat gammal loop som är helt ointresserad av att bli släckt. Han heter Dale och skriker upphetsat: öDet kan föra oss till Regnmakaren. Det är sjukhusjournaler. Skriv ner det här 07153902935.ö Och detta är numret som vi tidigare sett vara skrivet i gamle Joes hand och som också vägledde honom i inbrottet som gjorde att han kunde skriva ut en karta med adresser till tre barn.

Och så fortsätter gamle Joe sin förklaring: öDet är information som identifierar Regnmakaren. Han är här. Han lever här nu. I det här området. Jag skall hitta honom. Och jag skall döda honom och förhindra att han dödar min fru.ö Så blir alltså motivet för gamle Joes agerande glasklart. Driven av sin kärlek till sin fru vill han med hjälp av sin tidsresa göra ett solitt ingrepp i ödesflödet så att Regnmakarens livsbana stäcks. Ett ingrepp som han räknar med skall rädda livet på hans älskade fru.

Joe är inte imponerad. Han tänker på sig själv och säger öDu kan dra åt helvete. Och din fru. Det här rör inte mig.ö Gamle Joe blir rasande och ryter. öDet kommer att hända dig.ö Men Joe är säker på sin sak: öNej. Det behöver inte hända mig. Har du hennes foto i mitt fickur? Låt mig se det. Visa det. När jag ser henne går jag åt andra hållet, gifter mig med någon annan. När jag ser bilden borde dimman (i din hjärna) sluka alla minnen. Då försvinner hon. Så är hon säker.ö

öGe upp henne?ö. Gamle Joes tonfall tyder inte på att han tycker att det är en lysande idé. Men Joe fortsätter: öJa du fick henne dödad. Träffas ni inte så är hon säker.ö Öväntat behärskad säger gamle Joe önej vi behöver inte ge upp henne. Jag tänker inte ge upp henne. Jag vill rädda henne.ö Och så stoppar han ner kartan i innefickan samtidigt som han uppfattar att Joe ämnar släcka sin loop just där vi matbordet. Och gamle Joe visar sig än en gång bäst på fysiska kraftmätningar. Men unge Joe lyckades i varje fall slita åt sig en del av kartan.

I den här vevan dyker Kid Blue och hans gäng upp så det blir återigen fullt vapentumult. Slutresultatet blir att gamle och unge Joe skiljs åt, men båda klarar sig med livet i behåll. Och båda har sina dagordningar klara. Gamle Joe vill döda

det barn som växer upp och blir den vedervärdige Regnmakaren och unge Joe vill släcka sin loop och fortsätta sitt eget liv.

Nästa scen introducerar en ung yxhuggande skönhet (spelas av Emily Blunt) som bor på vischan med en liten pojke som troligen är hennes son. Hon heter Sara. Och den trolige sonen heter Cid och är i så där 5 årsåldern (spelas av Pierce Gagnon). När Joe dyker upp i kanten av sockerrörsfältet tittandes på en papperslapp blir det med ens klart att han med ledning av den bit av gamle Joes karta som han rev åt sig nu lyckats leta upp en av de platser där den framtida Regnmakaren möjligen bor. Och Joes motiv är förstås att där invänta gamle Joes ankomst och då skjuta honom så att han i lugn och ro kan fortsätta med sitt eget liv. Alldeles oavsett om Cid är den blivande Regnmakaren eller ej.

Om detta vet Sara inget. Hon tar resolut sitt gevär och rusar ut och uttalar diverse brutala hotelser för att jaga iväg det som hon tror är en simpel luffare. Detta gör inte något större intryck på den hårdkokte Joe. Men senare på kvällen när Joe har svår abstinens p.g.a. att han inte har tillgång till de narkotiska droppar som han brukar droppa i sina ögon ber han Sara om hjälp. Och när han ligger utslagen på verandans golv kommer den lille gossen och ger honom vatten i en flaska med pip. Något som Sara inte gillar. Och när Cid frågar vem det där är så svarar Sara att det är en lösdrivare. Men det tror inte Cid för han tycker att Joes skor blänker för mycket.

Sara bär i vilket fall upp Cid på övervåningen för att lägga honom. Och då blir det uppenbart att Cids förtroende för Sara är måttligt. Han kallar henne inte mamma utan bara Sara. Och hon ser plågad ut av hans emotionellt avvisande hållning. Vad som är förklaringen till detta är dock osäkert.

Nästa dag försöker Sara få iväg Joe. Men det lyckas inte. Efter diverse otrovärldiga hot och diverse tjafs säger Joe: öJag är inget hot. Jag måste stanna här. Jag håller mig ute på fältet. Gör bara en sak så slipper du mig sen. Bekräfta att det är ditt hus på kartan. Sara blir direkt orolig: öVarför är det markerat?ö Joe svarar undvikande att ödet är oviktigt. Jag går härifrån om en timme. Kan jag ta flaskan och fylla den med vatten?ö

Sara ser förfärad ut och säger övar fick du siffrorna ifrån?ö Joe svarar: öBetyder de något för dig. Vad då?ö Hon bryr sig inte om att svara utan skjuter i stället Joe med ett saltskott i bröstet (som gamle Joe känner av). Och så säger hon: öDu har rätt. Jag är ingen mördare. Men du kan få salt i nyllet. Berätta vem du är och vad fan du gör här.ö

öOkej, säger Joe och inviger Sara i hela historien. Hon vet uppenbarligen att det finns loopers. Men Joe låter henne inte veta att gamle Joe är han själv i framtiden utan han låter henne tro att gamle Joe är vem som helst från framtiden som tror att om han kan döda den blivande Regnmakaren så kommer han att i ett benådat tidsreseögonblick kunna lämna 2044 och återförenas med sin älskade och då levande fru 2074. Sara ger också förklaringen till siffrorna, dvs. Cids födelsedatum och koden för sjukhuset där han föddes.

I scenerna då Sara blir informerad om läget av Joe sprängs samtidigt scener in då gamle Joe skjuter den förste tilltänkte Regnmakaren. En oskyldig liten gosse som tittar förvånad på sin synnerligen illa berörde baneman.

Samtidigt ställer Sara frågan. öSkulle han verkligen göra det?ö Och det uppenbara svaret blir: öTänk på vad han tror att det förändrar.ö Sara verkar acceptera det oacceptabla och frågar östoppa du honom om han kommer? Jag frågar om jag kan lita på dig.ö Joe svarar kallt: öDu behöver inte lita på mig. Jag struntar i din son. Jag har förlorat mitt liv. Dödar jag honom, får jag tillbaka det.ö

Och så övergår deras diskussioner till olika planer kring hur de skulle kunna vara maximalt beredda på vad som komma skall. Cid tjuvlyssnar på samtalet och när Sara lyfter in honom i huset säger han att han vill hjälpa Joe med hans uttryckta behov av att han och Sara skulle behöva någon bra och diskret metod för att kommunicera med varandra på avstånd. Sara vill inte det utan säger att Cid måste hålla sig borta från Joe. Cid frågar då om han inte är snäll. Och får svaret: öDet får vi se. Håll dig till mig.ö

Men Cid är ingen lydlig gosse. Han söker i stället upp Joe och väcker honom genom att lägga sin hand över hans mun. Något som gamle Joe också upplever. Cid vill ha med sig Joe till sin lilla verkstad där han vill bygga om ett par små leksaksgrador till en kommunikationsutrustning. Och medan han utnyttjar Joe som ett slags hantlangare för de ett samtal som visar att Cid är en högst originell och brådmogen pojke.

öDödar du folkö, säger Cid alldeles rakt på sak. öLåt oss säga detö, blir Joes lite undvikande svar. öMed ditt gevär?ö. öAhaö, säger Joe och frågar så: öVill du också ha ett sånt?ö öJaö, blir det för Joe lätt roande svaret. Så han säger: öVad skall du göra med det. Hoppa stav kanske. Det är större än du?ö. öStoppa saker från att händaö blir Cids svar.

Känslan kring den här konversationen är att Cid rimligen är den blivande Regnmakaren. Och det fortsatta samtalet fördjupar bilden av den egendomliga lille pojken. Joe växlar nämligen in på ett nytt spår och frågar: öHur länge har du och mamma bott här?ö öDet är hon inteö, svarar Cid. öHon är inte vad då?ö öSara vet inte om det men jag minns min riktiga mammaö, svarar Cid och fortsätter: öJag var liten och kunde inte hindra det.ö öVad menar duö, säger den förbryllade Joe. öJag kunde inte göra nåt så att hon inte blev dödad. Jag såg det, men kunde inte göra något. Jag var inte tillräckligt stark.ö Joe vet inte vad han skall tro om detta, men säger: öDu borde tala om detta med din mamma.ö öHon är inte min mamma. Hon är en lögnare.ö Cid är alldeles säker på sin sak.

Här har vi alltså det tredje tillfället i filmen när kärleken mellan en liten pojke och hans mamma kommer i blickfånget. Seth mindes hennes sång i det mörka rummet och Joe mindes visserligen inte hennes ansikte men väl hennes strykningar med fingrarna genom håret. Och lille Cid verkar ha traumatiska upplevelser av sin mammas död och är för övrigt skeptisk mot den kvinna som han ser som ett slags fostermor.

Som åskådare vet man inte riktigt vad man skall tro om Cids uppgifter, och Joe befinner sig uppenbarligen i samma läge för han tar upp saken med Sara medan hon återigen svingar yxan i ett försök att få bort en stubbe: öDu sa att du var hans mamma.ö Sara svarar kort, öjaö. öHan sa att det inte är så.ö öSa han detö, svarar Sara. Men svaret lämnar en känsla av att ämnet är ömtåligt. öJaö, säger Joe, ömen om han inte är din son vems son är han?ö öHan är min son. Jag fick Cid när jag var 22. Men jag ville inte ge upp livet i stan. Jag lämnade honom här, hos min syster. Hon visste hur jag levde, så hon tog hand om honom. Min syster uppfostrade honom. Hon älskade honom, han kallade henne mamma.ö

Joe ställer så den med tanke på Cids uppgifter alldeles naturliga frågan: öHur dog honö. öHerregudö utropar Sara och slutar att svinga yxan och vänder sig upprörd mot Joe som påpekar att öhan minns det. Ni måste prata om det.ö Sara är klart irriterad och säger: öJag bad dig att hålla dig borta från honom.ö öHan frågade om mitt vapenö, säger Joe. Men Sara vill inte höra några förklaringar. Hon skriker bara: öLägg dig inte i. Håll dig borta från min son.ö

En reaktion som i förstone ter sig svårbegriplig. Men i nästa scen kommer åtminstone en del av förklaringen. Den inleds med att Sara engagerat Cid i lite övningar för att lära honom multiplikationstabellen. Först verkar allt gå smidigt. Men så ställer han frågan: öHur länge kan man hålla sig vaken?ö öJag vet inte. Ett tag. En bra frågaö. Cids minspel avslöjar att han inte är nöjd med svaret så han blir mera rakt på sak: öDu borde hjälpa Joe hålla utkik.ö öJoeö, säger Sara både frågande och undvikande. Hon vill av förklarliga skäl skydda Cid från vetskap om hotet från gamle Joe som de lever under. öHan kan inte hålla sig vaken hela tidenö, säger Cid med stigande intensitet. öDet är inte vår sak, okejö, säger då Sara. öHan beskyddar ossö svarar Cid. Men Sara viftar undan det hela och tycker att de skall fortsätta med multiplikationstabellsövningar.

Men det spårar ur. Cid vägrar svara rätt och han är uppenbart förbannad över att hans synpunkter nonchalerats. När detta pågått ett tag så frågar Sara Cid om han egentligen säger att han vill vara ensam. Cid svarar nej, men utstrålar raseri. Och efter ytterligare lite tjafs säger Sara ödu får var ensamö. Men då har barriären mot upptrappning redan brustit. Cid säger: öHan beskyddar oss för att du inte kan.ö öOK, jag sa att du skulle hålla dig borta från honom.ö öJag har inte gjort någotö svarar Cid. öTror du att jag är dumö, säger Sara. öÅn sen dåö, svarar Cid. öJag bad Joe att hålla sig undanö ö än sen dåö skriker Cid ö öGör som jag säger Cid.ö

Och då brister det fullständigt för Cid. öDu bestämmer inte över mig, för du är inte min mamma. Du bara ljuger. Du blir dödad för att du ljuger.ö Sara blir uppenbart förskräckt och säger lite vekt ölugna ner digö. Men Cid är ostoppbar. öDu ljuger och jag hatar dig. Du ljuger. Jag hatar dig. Lögnare.ö Sara tar tag i honom och försöker lugna honom. Cid knuffar henne bakåt och Sarah tar till flykten. Hon rusar överraskande nog och gömmer sig i ett stort kassaskåp medan Cid fortsätter att vråla. öLögnare. Du är inte min mamma. Du ljuger.ö

Det här raseriutbrottet, som genom att Sara rusade och gömde sig i kassaskåpet bär en svårtolkad antydning om att det kunde ha varit långt värre, gör de flesta kvarvarande tvivlare på att Cid är den blivande vedervärdige Regnmakaren säkra

på sin sak. En del kanske fortfarande tänker att allt beror på att Sara har skuld känslor och dåligt självförtroende i sitt föräldraskap drivet av att hon faktiskt övergett sin son. Och att det därför kanske kan ordna sig så småningom. Men den här scenen är verkligen oroande för alla som föredrar mera idylliska förhållanden. Även om det kan kännas lugnande att Cid senare ber om ursäkt och de båda kramar om varandra.

Samtidigt får gamle Joe problem när han blir medveten om att det andra barnet på hans lista är Suzies son. Och uppenbart minns han att han i sin tidigare variant har haft en hel del att göra med henne. Men han verkar ändå fast besluten att göra det fruktansvärda.

Det är i den här situationen som den synnerligen dramatiska kulminationen av filmen börjar. Och fortfarande är det inte särskilt tydligt att detta, som jag har påstått, inte skulle vara enbart en science fiction thriller utan i realiteten ett djuppsykologiskt drama som kretsar kring kärleken och dess makt. Det enda jag hittills kunnat anföra till stöd för min tes är att tre olika typer av relationer mellan mor och son varit uppe till mer eller mindre tydlig belysning. Men i den avslutande halvtimmen av filmen blir allt väsentligt tydligare.

Först träder Jesse (spelas av Garret Dillahunt) in i handlingen. Han knackar på i Saras hus och hon vaknar till av detta där hon ligger tillsammans med Cid på sängen i sovrummet på övervåningen. Känslan kring detta besök är direkt hotfull. Och när han visar Sara foton på dem han söker, dvs. på Joe och gamle Joe, så är det ingen tvekan längre om att Jesse är en s.k. revolverman, dvs. en medlem i Abes gäng som både vill släcka Joes loop och straffa Joe för att han inte själv lyckades göra det som looperkontraktet kräver.

I den här situationen visar sig Cid vara osannolikt kallhamrad och lyckas hjälpa sig själv och Joe ut ur huset utan att Jesse märker något. Räddningen är en hemlig tunnel som Cids morfar hade byggt under något som kallas lösdrivarplundringarna. Genom en lucka i gräsmattan kikar Joe och Cid försiktigt upp för att se hur situationen utvecklas. Och Cid inser att detta knappast var den man (dvs. gamle Joe) som Sara och Joe är på vakt mot.

Joe berättar dock att han känner personen ifråga och att han är okej. Och så säger han öHan går när han inte hittar mig. Han skadar inte din mamma í Sara.ö öVar är din mammaö, säger Cid plötsligt. öMin mamma?ö, säger Joe. öHon lämnade mig. Jag var mindre än du. De var lösdrivare och hon var ensam. Länge tyckte jag att hon var dum som gjorde så. Nu förstår jag att hon bara var ensam. Det var vad hon hade. Hon sålde mig till ett tiggargäng. Jag rymde från dem. Jag minns att jag satt i en tom tågagn. Gång på gång såg jag mig själv döda dem som hade köpt mig och gjort henne till missbrukare. Jag ville slita dem i småstycken. Och rädda min mamma.ö öMen det gjorde du inteö inflikar den intensivt lyssnande Cid. öEn man i stan hittade mig och gav mig ett vapen och något som var mitt. Det är bara människor som försöker hålla fast vid det de har. Såna är människorna.ö öJag skall inte låta Sara bli dödadö, säger Cid.

Så ser de hur Jesse lämnar gården med oförrättat ärende. Joe och Cid kliver upp genom luckan och Cid rusar mot Sara och hoppar upp i hennes famn.

Även om det inte sägs rent ut, och även om det inte är tillfullo klart i vilket avseende, så är det uppenbart att det skapas ett starkt band mellan Joe och Cid under samtalet då de kikade upp lite försiktigt under tunnelluckan. Cid förstår i varje fall att det finns beröringspunkter dem emellan och Joe börjar känna ett slags märklig kombination av broderskap och faderligt ansvar för Cid trots att han nog innerst inne tror att Cid är Regnmakaren.

Ett faderligt ansvar som han senare samma kväll låter symboliskt gestaltas i att han låter Sara förföra sig. Och under samtalet efter kärleksakten klarnar bilden av Cid ytterligare. Sara berättar då att ö När jag kom tillbaka efter min systems död... Jag minns när jag såg honom för första gången på två år. Han satt på verandan. Jag kom körandes í gråtande. Jag hade varit på fest hela natten när de ringde mig. Jag hade en löjlig festklänning på mig. Jag och min löjlige skit. Jag vet inte om han í om han mindes mig alls, men í Han såg på mig.ö Rösten stockar sig. ö Jag övergav honom. Jag övergav mitt barn. Jag har sett så många män i stan med tomma ögon som är helt vilse. Det vore mycket begärt att han skulle älska mig tillbaka. Så länge jag uppfostrar honom så blir han omhändertagen. Då är han trygg. Han kommer inte på avvägar.ö

Att Sara genom sitt initiala svek mot Cid fått upp ögonen för moderskärlekens betydelse för att männen inte skall få tomma ögon som visar att de är helt vilse är uppenbart. Och det är ingen tvekan om att hon ämnar göra sitt yttersta för att försöka kompensera för sitt svek, och genom sin kärlek få Cid att följa den rätta vägen. Detta kan ju låta som lite schablonmässigt idylliserande av moderskärlekens betydelse, men den slutsatsen är förhastad och bygger på att det i filmen ännu inte fullt klargjorts vad uppgiften i verkligheten består av.

När Joe vaknar frampå morgonkvisten märker han direkt att Sara inte ligger kvar. Han blir misstänksam, hoppar upp och river åt sig sitt vapen. Men redan i trappan till nedervåningen blir han medveten om att Sara gått rakt i gapet på Jesse som håller sin revolver mot hennes huvud.

Joe fattar läget direkt och försöker ta kommandot: ö Jesse, jag lägger ner mitt vapen och du släpper henne. Sara, Jesse är den bästa skytten jag känner. När han släpper dig sätter du dig. Gör inget dumt. Min loop kommer hit, Jesse.ö ö Jag måste ta dig med mig, säger Jesse kort. ö Jag har 948 tackor silver. Jag släcker min loop, Abe blir nöjd í och jag delar det jag har med dig.ö

ö Var det din plan, säger Jesse misstroget. ö Ta allt då, svarar Joe. ö Du kan inte rätta till det här. Så länge Abe har en revolverman kommer han att jaga dig. Nu går vi. Vi sätter oss i min bil och då får í ö

Nu träder Cid in i handlingen. Han kommer gående i trappan. Jesse reagerar instinktivt och riktar revolvern mot honom. Cid tar ett snedsteg och ramlar handlöst. Sara förstår direkt vad som kommer att hända. Hon reser sig upp och rusar mot Joe och ytterdörren för att få ut honom. Parallellt med detta kliver gamle Joe in hos Suzie för att trots sina emotionella betänkligheter röja hennes son ur vägen. Men i pojkens rum ligger Kid Blue i bakhåll. Hans plan är att ta gamle Joe till fånga. Han vill imponera på Abe som tidigare bestraffat honom för

hans misslyckanden. Så därför skjuter Kid Blue inte gamle Joe utan han bedövar honom med sin elpistol.

Redan innan Cid fallit hela trappan ned börjar tingen i rummet skaka och dansa som om de blivit egendomligt lätta och ville uppåt. Och när han ligger på golvet åker möbler och allt, inklusive Jesse upp i taket. Detta är en koncentrerad telekinesi som får tidigare presenterade myntrick att framstå som struntsaker. Cid reser sig upp och stirrar på Jesse med vansinnig blick. Jesse som flyter i takhöjd ser alldeles förfärad ut och gestikulerar som om han försökte avvärja något fruktansvärt. Som åskådare vet man inte vad man skall vänta. En spöklik tystnad inträder efter ett tag. Och så kommer explosionen.

Sara och Joe kastas ut ur huset av trycket. Bråte och flisor ryker. Mörbultade vaknar de upp och Joe rusar in med Sara i bakhasorna för att se vad som hänt. Kameran följer inte med in i huset utan panorerar längs utsidan och man hör Sara ropa öCidö ett par gånger innan hon skriker öåh, herregudö. Vad som är anledningen blir inte riktigt klart förrän hon samtalar med Joe, även om den uppmärksamme noterar att gardinen som hänger ut genom det söndersprängda fönstret är röd.

Joe kommer ut först. Han har både sitt vapen och Jesses revolver och när Sara kommer ut utan att ha hittat Cid säger Joe: öDet är han. Är han ett TK-missfoster (TK = telekinesi)? Du visste det.ö Sara svarar bara övad skall du göra?ö rädd som hon är för att Joe, när han tillfullo förstått vilka krafter Cid/Regnmakaren besitter redan som barn, skall känna sig kallad att göra gamle Joes dagordning till sin egen.

öHur dog dig syster?ö, frågar Joe. öSvara mig. Var det så här?ö öNejö, säger Sara. öDödade han henne?ö Nu kommer äntligen sanningen om Cid fram. Sara förklarar att öhan klättrade i en bokhylla och den föll över honom. Blir han rädd så exploderar det bara. Han lär sig att styra det någon dag.ö Joe blir måttligt imponerad och skriker öJa tänk dig vad som händer då.ö öHan kan göra gott också. Om jag uppfostrar honom. Om han får en bra uppväxt.ö

Dylikt bedömer Joe som idylliserande skitsnack så han svarar ödet får han inteö och börjar direkt springa i riktning mot sockerrörsfälten där han tror att Cid gömt sig. Sara anar det värsta så hon rusar efter: öHåll dig från honom, Joeö och så skriker hon öCid, akta dig för Joe.ö

När Joe hittar Cid sitter han på huk i en glänta i den för övrigt mycket snåriga sockerrörsodlingen. Cid ser alldeles förfärlig ut. Nedsmord i blod och han tittar på Joe med mycket sorgsen blick. Men han verkar inte direkt rädd. Det är som att han inte kan tro att Joe kommer för att straffa honom eller rent av ta honom av daga. Joe stannar upp och tittar tillbaka. Och under några dramatiska ögonblick lämnar Joe sin rädsla och hämndlusta bakom sig och ser med medkänslans blick på den lille Cid. Hon går fram till honom i den känsla av broderskap och faderligt ansvar som utvecklades där i tunnelöppningen vid Jesses första besök. Han stryker Cids hår och Cid reser sig och kramar om hans ben.

Då kommer Sara. Hon säger inget till Joe, men hennes blick förmedlar en tacksamhet över att Joe inte använt sitt loopervapen i sin förfäran över att förstå vilka skrämmande krafter lille Cid verkligen är mäktig att disponera. Och hon går ner på huk och säger ökom hit älskling.ö Och Cid rusar till henne och hon kramar ömt om sin lille son. öSåja. Såja älskling.ö

Joes minspel avslöjar att han är djupt berörd. Men han konstaterar bara torrt och manligt. öTvå saker har hänt. Min loop vet att det är Cid han letar efter. Och mitt gäng vet att jag är här. Det betyder att en av dem eller båda kommer hit om en kvart. Ta bilen och packa så mycket ni får med er. Kör norrut. Bort från stan.ö Tackö säger en synnerligen lättad Sara.

På den andra fronten för Kid Blue den nu tillfångatagne gamle Joe till själva högkvarteret. Där pågår full mobilisering för att alla kvarvarande revolvermän skall göra den avgörande insatsen mot Joe. Och Kid Blue räknar med att han äntligen skall kunna imponera på Abe med sin storfångst. Men hans kalkyler slår så fel som något kan göra. Det hela utvecklar sig till en slakt med gamle Joe som obönhörlig dödsbringare. Den ende som överlever är en skottskadad Kid Blue som tycker att det bästa han kan göra i detta läge är att ge sig iväg till gården där Joe finns och där han säkert också räknar med att finna gamle Joe.

Så träffas då Joe och gamle Joe när den gamle kommer i en liten skåpbil. De möts på relativt respektfullt avstånd på den stora vägen nästan som vore det dags för en duell i en gammal västernfilm. Gamle Joe kastar en guldtacka i riktning mot Joe och säger: öTa den här bilen. Ta ditt guld och lev ditt liv. Ingen kommer efter dig. Det har jag sett till.ö

Detta verkar ju ytligt sett vara ett bra erbjudande. Joe har emellertid annat i tankarna och skriker till svar: öSka du döda pojken?ö öJa det kan du ge dig fan på. Du har just fått tillbaka ditt liv?ö Men Joe är inte med på noterna. öMitt liv? Ditt liv. Jag blir ju du.ö Joe ser inte poängen med vad gamle Joe banat väg för. Han börjar i stället försöka släcka sin loop, dvs. han skjuter för att försöka döda gamle Joe. Och han struntar fullständigt i att uppgiften inte längre är efterfrågad av Abe och hans revolvermän.

Men Joe missar. Han är på för stort avstånd för sitt dåliga vapen. Och gamle Joe skriker: öHelvete är du tokig. Låter du pojken leva så tar han allt du har. Och allt jag har. Se vad han blir.ö Men Joe är fast besluten att göra slut på gamle Joe och säger därför öJag har inte sett det ännu.ö Men han missar ännu gång. Och som ett ödets ironi blir nu gamle Joe räddad av Kid Blue som i sitt eländiga tillstånd kommer på sin flygande motorcykel och knuffar till Joe. Uppgårelsen mellan dessa två utfaller dock till sist till Joes fördel. Men under den tid det tar sticker gamle Joe för att äntligen kunna släcka Cid/Regnmakarens liv.

Medan dessa uppgörelser pågått har Sara packat sin bil. Men hon och Cid hinner bara köra en liten bit när det blir uppenbart att de kommer att möta den mordlystne gamle Joe som kommer gåendes på vägen. Sara verkar först vara inriktad på att ta risken och bara blåsa förbi. Men Cid skriker allt mer insisterande att hon skall stanna. Men Sara struntar i detta. Och då tar Cid saken i egna ötelekinesihänder. Den där spöklika tystnaden infinner sig medan Cid själv

bromsar bilen med sådan kraft att den reser sig rakt upp i luften och voltar. Cid och Sarah klarar sig dock. Båda överlever oskadda och Cid ber återigen om ursäkt för sitt agerande. De tar sig också ganska snabbt ur bilen och springer över fältet för att kunna nå och gömma sig i det stora sockerrörsfältet. Gamle Joe är fortfarande på för hans ambitioner bekymmersamt långt avstånd så han träffar inte de båda flyende trots att han försöker. Men han springer fortare och till sist får han in en träff. Inte en dödlig fullträff. Men han träffar Cid i käkpartiet.

Gamle Joe är ju ännu så länge lyckligt omedveten om Cids förmågor. Han ser dock förbryllad ut när han märker att löst gräs nu börjar stiga upp i luften. Men när han ser att grabben fortfarande lever trots ansiktsskadan så höjer han sin pistol för att antligen få saken undanstökad. Då smäller det. En explosion med större kraft än i huset. Men den har i varje fall inte en direkt dödlig utgång. Kraften sprids av att det hela utspelas utomhus. Men både Sara och gamle Joe blir hängande högt uppe i luften samtidigt som en väldig stormvåg av bråte och jordpartiklar blåser omkull skåpbilen som Joe kommer åkandes i för att om möjligt hinna rädda Cid.

Sara skriker desperat i stormdånet. öNej.ö Hon förstår att Cid nu är inriktad på att i princip spränga gamle Joe i småbitar med sin telekinetiska kraft precis som han gjorde med Jesse och av misstag med Saras syster. Och Sara tycker förstås att han redan har mer än nog på sitt samvete. Cid stirrar allt mer fokuserat på gamle Joe som uppenbarligen känner att något fruktansvärt är på väg att hända eftersom han försöker värja sig med samma gester som Jesse vanmäktigt gjorde.

Men då börjar Sara nå fram till Cid. öSåja älskling det är ingen fara. Såja. Jag älskar dig. Lugna dig.ö En tår börjar rinna på Cids kind. öBra. Mamma älskar dig. Mamma älskar dig.ö Cid torkar sina tårar. öSåjaö, säger Sara med sin allra mildaste röst. Och i detta ögonblick öppnar sig Cid så att Sara når fullt in till hans hjärta. öMammaö säger Cid och i samma ögonblick ramlar både Sara och gamle Joe ner på marken igen.

Cid och Sara kramar varandra. öSå duktig du är. Du är så duktig.ö Men när hon ser att gamle Joe kvicknar till och ämnar fullgöra det som var hans ärende från början så växlar hon tonfall och säger: öHör på. Spring ut i fältetö. Cid protesterar. öNej mamma. Jag vill inte springa från dig.ö öDet är ingen fara. Sesåö säger Sara när hon knuffar iväg Cid.

Gamle Joe kommer nu springande. Han vill ha Cid i siktskåran, men Sara ställer sig emellan. öFlytta på dig för fanö, vrålar gamle Joe frustrerat. Men Sara flyttar sig inte. öFlytta på digö, säger gamle Joe än en gång. Och alla förstår att det betyder att om det behövs skjuter jag dig också.

Då går fokus över på Joe. Han har just lyckats ta sig ur den voltande skåpbilen och har börjat springa för att hinna hindra gamle Joe i hans obetvingliga mordlusta. Men han är ännu på för långt håll. Men då går det upp för honom som i ett förklarad ljus. Hans insikt spelas upp i en tydlig vision som ackompanjeras av Joes tanke: öDå såg jag det. Jag såg en mamma villig att dö för sin son. En man som ville döda för sin hustru. En pojke, arg och ensam. Framför honom låg

den dåliga vägen. Det var tydligt. Vägen var en cirkel som gick runt och runt. Så jag ändrade det.ö

Joe vänder helt enkelt sitt vapen mot sitt eget hjärta och skjuter. Han släcker därigenom sin loop på det andra möjliga sättet. Gamle Joe känner direkt att något avgörande hänt. Och så försvinner han bara. Hotet är borta. Sara ropar på Cid, och han kommer fram bland sockerrören. De kramas. öVar är Joeö, frågar Cid. öHan blev tvungen att resa bort älsklingö, svarar Sara. Och så bär hon hem sin son, badar honom och lägger om hans sår. Och nattar honom.

Sedan går hon ut i den ännu ljusa kvällen för att söka upp den döde Joe. Kring den välta skåpbilen ligger Joes silvertackor. Sara verkar inte intresserad. Hans öppna fickur har stannat. Hon stänger boetten. Hon tittar sorgset på honom och stryker hans hår som om hon visste vad det betydde för honom. Och Cid sover sin sötaste sömn.

Detta är alltså dramats slutpunkt. Och tolkningen beror förstås på vilket perspektiv man anlägger. Det är med all sannolikhet möjligt att se filmen bara som en spännande historia som slutade lite förbryllande. Inte det klassiska hjältestuket. Den rätta triumfkänslan infann sig aldrig. Men ändå ett ganska lyckligt slut. Eller kanske inte?

Men minst lika möjligt är det förstås att i dessa tider av genusmedvetenhet och kritik av heteronormativitet se filmen som ett fånigt och just heteronormativt idylliserande av modersrollen och därmed en implicit kritik av vårt moderna samhälles strävan efter jämställdhet mellan könen och bekämpande av patriarkala beteenden och strukturer. Att filmen gift ihop lite vetenskapligt tämligen otrovärda science fiction fantasier med några doser spektakulärt Hollywoodvåld och en konservativ amerikansk kvinnosyn. Även om den kan få lite pluspoäng för att Sara verkade sköta sin gård utan en karl i huset.

Från mitt perspektiv är den helt centrala frågan i filmen vad kärleksbrist gör och riskerar att göra med oss människor. Att loopergänget och revolvermännen och övriga tvivelaktiga figurer i detta brutala drama är tämligen ödåligt vaggadeö är uppenbart. Det finns förstås inte enbart privata och psykologiska förklaringar till varför olika personer i olika sociala och samhälleliga sammanhang och kriser väljer att agera som de gör. Men enligt min mening är kärlek en oöverträffad vaccinering mot att man skall dra sig själv i smutsen i moralisk mening. Att kärlek ger den integritet som gör att man kan uppbringa den styrka som krävs för att man med fasthet och balans skall orka stå upp för det som är rätt och sant.

När det gäller denna fråga går det en skiljelinje mellan dem som förordar familjen som den bästa förmedlaren av den starka och helande kärlek som gör att vi människor kan växa upp till moraliskt mogna och ansvarstagande samhällsmedborgare och dem som ser familjen som en högst tvivelaktig institution som i själva verket mest reproducerar ett patriarkalt och heteronormativt samhälles värderingar.

Personligen gillar jag inte antingen-eller-upplägg vid analys av olika frågor. Det centrala från mitt perspektiv i denna sak är inte hur de konkreta

omständigheterna kring öleveransen av kärlek ser ut utan att öleveransen är helt pålitlig och har tillräcklig kvalitet.

Ett problem i vår tid är att det ekonomiska perspektivet på livet fått en ansenlig makt. Detta gör att få saker ó om ens några ó är så viktiga som karriär och pengar. Detta kläs förstås i vackra ord som självförverkligande och livsmening och liknande ting. Men för barnens del innebär detta i praktiken att vi har utvecklat institutioner som tidigt skall sköta det vi kallar barnomsorgen. Vi har alltså i princip institutionaliserat ett kollektivt omhändertagande av våra barn där olika experter skall sköta viktiga delar av barnets mognadsutveckling och socialisering.

Denna kollektiva uppfostran av det uppväxande släktet är insvept i mängder av vackra och politiskt korrekta deklamationer. Det är ingen hejd på hur både individualistiska, mogna och fördomsfria vi skall bli av våra kollektiva, hårt uppstyrda uppfostringsinstitutioner. Att rikta nyanserad kritik mot detta system är mycket svårt. Eftersom det gör att man oftast automatiskt blir tillvitad att vara en bakåtsträvande person som idylliserar forna tiders förtryckande förhållanden. Men samtidigt är det ostridigt att våra omhuldade institutioner på området omöjligt kan friskrivs helt från ansvar när det gäller den pågående stigande produktionen av det som brukar kallas öpsykisk ohälsa bland barn och ungdomar.

Oavsett retorik är enligt min mening dessa institutioner helt centrala för socialiserandet av samhällsmedborgare som är villiga att, okritiskt och utan att känna efter speciellt noga, köra hårt i den pågående samhälleliga Mammonkarusellen. För att detta skall fungera måste den kärlek som kan förmedlas i institutionerna ifråga vara tillräckligt svag för att det skall om inte bli omöjligt så i varje fall mycket svårt att utveckla den reella självinsikt och integritet som krävs för att det skall vara möjligt att på ett konstruktivt och framåtsyftande sätt genomskåda den rådande ideologiska ordningen.

Det som ligger bakom dessa måhända något kryptiska utläggningar är min övertygelse att varje människa är i besittning av en inre källa till sann kärlek. Och att porten till den öppnas genom en kombination av sant kärleksfullt och integritetsrespekterande bemötande från första början från de viktiga identifikationspersoner som varje individ behöver i sin mognadsutveckling och att samhället ger fortsatt stöd för en fördjupad och individuellt befäst kontakt med denna inre källa till mognad, perspektiv och integritet.

Men enligt min mening lever vi i en tid då vi människor på ett samhälleligt plan pådyvlas ett grovt underutnyttjande av denna inre källa dels genom de skygglappar och käpphästar som hör samman med den allmänt förespråkade materialistiska ideologin och livsfilosofin och dels genom relationer präglade av olika typer av kärleksbrist. Jag har dock inga enkla recept att skriva ut mot detta.

Men en sak som jag menar behöver påtalas som helt central är att vi små sköra människor vid vår introduktion till människolivet behöver bli omhuldade och skyddade av en stark moderskärlek. Vi har av fullt berättigad kritik mot patriarkalt maktmissbruk haft en tendens att se just moderskärleken som porten

till kvinnlig passivitet och underordning och därför haft en tendens att reagera starkare mot passivitet och underordning än för ett värnande av kärleken. Så har vi t.ex. i Sverige försökt befria kvinnorna från det dåliga samvetet för satsningen på ösig själva i ekonomiskt och karriärmässigt avseende genom att skapa samhälliga institutioner som påstås ge ur kärlekssynpunkt tillräckligt bra barnomsorg.

Detta betyder inte att jag har några enkla politiska recept i rockärmen som skulle kunna erbjuda alexanderhuggsliknande klara och effektiva lösningar på olika dilemman i detta sammanhang. Det betyder bara att jag menar att det behövs en rejäl tyngdpunktsförskjutning i reflektionen kring vad vi människor faktiskt behöver för att kunna göra vår kärleksfulla inre natur rättvisa i gestaltandet av både vårt individuella och samhälleliga liv. Nu styrs vi av illa genomtänkta ekonomiska överväganden som får oss att tro att naturskövling och stenhård konkurrens är vägar till lycka. Och vi fattar inte att vi bakom vacker retorik gör vad vi kan för att socialisera det uppväxande släktet i denna tro och dessutom stärka och bevara vår egen tro på dessa illusioner.

Det där måste få ett slut om det inte skall få en ände med förskräckelse. Och nyckeln till att vi skall våga som individer kliva ur vår skenindividualistiska och därmed narcissistiska och i realiteten kollektivistiska dyrkan av penningen, av Mammon, är att vi vänder oss inåt mot vår identitetskärna av ren kärlek. Och försöker öppna oss för den kärlek som inte kan slå över hat. Den kärlek som öppnar oss för visionen av ett samhälle där slaveriet under penningen är brutet och där vi är fria att gestalta en samhällsform som ger uttryck för vår djupaste och sanna natur.

Naturligtvis är inte *Looper* ett konstnärligt mästerverk som väl gestaltar mina synpunkter när det gäller dessa frågor. Men det finns en del ansatser som jag uppskattar. Kanske man kan se hela filmen som ett konstnärligt försök att belysa betydelsen av det som den engelske psykologen John Bowlby på sin tid kallade *attachment theory*. Mycket förenklat har Bowlby den (av egen forskning underbyggda) uppfattningen att om den nyföddes instinktiva behov att knyta an till en primär vårdgivare (helst modern) störs eller bryts under de tidiga åren så får det negativa konsekvenser av typen sänkt intelligens, ökad aggressivitet, brottslighet och mer eller mindre sociopatiska och psykopatiska beteenden.

Att Joe inte blev föredömligt vaggad i Bowlbymening är uppenbart. Och han drogs också in i ett liv där medkänslan var reducerad till ett minimum i hans tillvaro som kallhamrad uppdragsmördare. Men hans mottaglighet för en omvandlande och upprättade kärlek var inte helt utplånad. Han hade rudiment av minnen av helande moderskärlek och det blev mötet med Cid som via känslan av upplevd likhet i ödet väckte hans förmåga till medkänsla med sig själv och med Cid.

Det mest svårsmälta i *Looper* är kanske ändå Cid och hans raseri. Man kan förstå hänga upp sig på hans förmåga att mörda genom telekinesi, och tycka att detta verkar väl ändå vara en mer än lovligt överdriven reaktion på att Sara inte tog hand om honom utan överlämnade ansvaret till sin syster. Inte blir väl alla som upplever något slags tidig störning i modersrelationen kapabla att bli

fullständigt hänsynslösa och mordiska maffiabossar? Visserligen talar en del psykoanalytiskt färgade psykologer om oralt raseri. Men någon måtta får det väl ändå vara.

Svaret på denna retoriska fråga är förstås nej. Men det är heller inte nödvändigt att uppfatta Cids agerande på ett alldeles bokstavligt sätt. Man kan se det som en symbolisk varning för och påminnelse om vilken bottenlös ondskasomkärna som kärleksbrist kan katalysera under olyckliga omständigheter. Och historien känner förstås gestalter som får Cid som fullfjädrad framtida Regnmakare att framstå som en relativ småhandlare i ondskan. Adolf Hitler är en sådan gestalt. Och det finns förstås åtskilligt flera.

Kärleksbrist är alltså inget att ta lätt på. Det är vår kärleksbrist som gör oss ängsligt fogliga och kollektivistiska i vår jakt på skenlycka. Och det är kärleksbrist som gör att vi inte vågar stå upp för det som vi innerst inne vet är sant.

Looper visar också tydligt på vägen till förändring. Och det är Sara som går i spetsen för detta. När Cid hade tagit kål på hennes syster gjorde hon det tillsynes omöjliga. Hon fastnade inte i föreställningen att hon burit ett onskans yngel under sin barm som skulle ha gjort att hon intagit och frusit i en inre position av kamouflerat hat och rädsla mot sitt eget barn. Hon föll alltså inte för illusionen om det berättigade hatet, utan var rakryggad och erkände utan omsvep sin skuld och sitt ansvar. Inget hyckleri och inga omskrivningar. Den sanna ó i kontrast till den falska eller ytliga ó förlåtelsens kraft fick därigenom fullt och upprättande spelrum.

Hon uttryckte sin reaktion så här: öNär jag kom tillbaka efter min systers död... Jag minns när jag såg honom för första gången på två år. Han satt på verandan. Jag kom körandes í gråtande. Jag hade varit på fest hela natten när de ringde mig. Jag hade en löjlig festklänning på mig. Jag och min löjliga skit. Jag vet inte om han í om han mindes mig alls, men í Han såg på mig. Jag övergav honom. Jag övergav mitt barn. Jag har sett så många män i stan med tomma ögon som är helt vilse. Det vore mycket begärt att han skulle älska mig tillbaka. Så länge jag uppfostrar honom så blir han omhändertagen. Då är han trygg. Han kommer inte på avvägar.ö

En helt central mening är ödet vore mycket begärt att han skulle älska mig tillbakaö. Verklig kärlek kräver inget för egen del. Den genomsyras inte av det omedvetna budskapet att om du älskar mig så kan jag älska dig. Kärlek som ett slags affärsmässigt närmast kontraktstyrt utbyte av sympatier, med ständigt vaksam uppmärksamhet på de skäl som skulle kunna tolkas som kontraktsbrott. Och därmed som skäl för kärleken att upphöra och i värsta fall övergå i hat.

Sara begär inget. Hon älskar och hoppas att hon så småningom skall nå och öppna lille Cids förhårdade hjärta så att kärlekens omdanande kraft väcks inom honom. Och när Joe drabbas av hatiskhet mot Cid när han besiktigat resterna av Jesse betyder Sara sin tro på att öhan kan göra gott också. Om jag uppfostrar honom. Om han får en bra uppväxt.ö

Och på något sätt når hon också fram till Joe. Han tar i stället fasta på sin upplevelse av broderskap med Cid och väljer att tro på hans goda möjligheter. En tro som till sist får Joe att offra sitt eget liv för Cids ljusa framtid.

Offer av kärlek är en svårsmält sak i vår egofixerade tid. Det känns som att gå väl långt. Något som möjligen är förbehållet Jesus i en religiöst överspänd forntid. Och skall det ske så måste det väl ändå vara någon med långtgående helgonambitioner och inte en möjligen botfärdig mördare som Joe. Det är väl inte trovärdigt.

Men kärleken bär en djup och mäktig logik som är en spegelvändning av den logik som drev gamle Joe. När Sara undrade om Joe verkligen trodde att gamle Joe skulle utan tvekan mörda Cid om han inte förhindrades så sa Joe: öTänk på vad han tror att det förändrar.ö Gamle Joe levde under illusionen att han kunde värna kärleken till sin fru med de mest vedervärdiga gärningar. Han fungerade ungefär efter samma förvridna logik som de religiösa fanatiker som mördar av påstådd kärlek till sin Gud.

Men det Joe förstod i det ögonblick han sköt sig själv var att detta hans offer var den främsta kärleksgåva som han kunde ge till Sara och Cid. En gåva som de förhoppningsvis kunde förvalta så att Saras tro på Cid, som en person som kan göra gott med lika stor kraft som han kunde göra ont, besannades i verkligheten.

Och känns detta svårsmält så går det alltid att uppfatta filmen som en konkret gestaltning av ett inre utvecklingsdrama. Ett utvecklingsdrama som har Cid och Sara som de enda huvudpersonerna medan de konkreta skeendena och resten av personerna går att betrakta som ett slags drömspel som uttrycker eller gestaltar krafter som verkar i psykets olika skrymslen och vrår. Utvecklingsdramat kretsar i så fall kring det ögonblick i Cids liv när han till sist vågar öppna sig för kärleken. När han under trycket från inre visioner av sin möjliga vedervärdiga framtid släpper sin stolta och sårade hatiskhet och öppnar sitt hjärta. Och då kan inte bara ta emot kärleken i den form den har när han får den från sin mor utan också i den form som den har när porten i det inre öppnar sig till källan till den mäktiga kärlek som genomströmmar och bär upp vår tillvaro.

Väljer man den tolkningen behöver man inte känna att det dramatiska offerslutet är så personligt. Utan då kan man se filmen som en gestaltning av vad som verkar vara ond dröm som till sist skiftar form. Den kvarstående känslan blir då glädje över ett drama där ett barn trots problematiska odds och hot om en förfärlig ödesväg får möjlighet att tillfullo bli sig själv.

Om man vill kan man ju sedan dra slutsatsen att man själv också måste gå den väg som *Looper* anvisar. Kärlekens väg på liv och död.

IV. Percy Barneviks senaste bok

Numera läser jag sällan ledarskapsböcker. Jag känner helt enkelt inte det rätta intresset. Men så fick jag för mig att jag skulle läsa Percy Barneviks senaste bok, [Ledarskap ó 200 råd](#). Orsaken var förmodligen att jag såg en snutt av Skavlans intervju och gillade vad jag såg. Jag har i och för sig aldrig intresserat mig särskilt för Percy Barnevik. Därför har jag t.ex. inte läst hans memoarer. Men jag

har alltid haft en känsla av att han är en riktig önaringslivshanneö. Inte i första hand en välklädd och diplomatisk maktmyglare med hårda nypor som används i det fördolda utan en rätt öppet rastlös och burdus man som vill ha snabba resultat.

Och när jag nu läst boken måste jag säga att jag känner mig upplivad. Inte så att jag skriver under på allt Barnevik säger. Hans övergripande trohet mot vårt ekonomiska system ger jag t.ex. inte särskilt mycket för. Men trots detta finns det mycket som är klokt i boken. Och Barnevik överraskar mig också positivt med sin psykologiska insiktsfullhet. Men det som gör att jag känner mig upplivad är tonfallet och energin kring boken.

Jag känner mig som att jag suttit i bastun med karln och att han då oförblommerat och rättframt berättat om sina erfarenheter och slutsatser. Inget garderat skitsnack. Raka och ärliga puckar oss gubbar emellan.

Jag har alltid gillat den där sortens personer. De är nästan alltid hederliga och justa. Men skall man inte bli överkörd så måste man själv vara stark och ha orubblig integritet. Jag tycker väl att jag klarade mig alldeles OK där i bastun och rekommenderar därför gärna läsning av boken för dess många enkla, kloka och rättframma råd. Och är du gjord av ett virke som är åtminstone en smula besläktat med Barneviks så kommer du också att känna dig smittad av den förenklande maktenergi som strålar ut från boken.

Sedan är det en annan sak vad man skall använda den maktenergin till. Som jag ser det finns det mycket vettigt som är gjort i dessa kris- och brytningstider. Så det är väl egentligen bara att sätta igång.